

Prøve i Dansk 3

Maj-juni 2007

Mundtlig del

Censor- og eksaminatorhæfte

Indhold:

1. Prøvens niveau og bedømmelsen
2. Oversigt over prøven
3. Vejledende censor- og eksaminatorark
4. Prøveafholdelsen
5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

1. Prøvens niveau og bedømmelsen

Prøven i mundtlig kommunikation ved Prøve i Dansk 3 efterprøver dansksproglige færdigheder på et niveau relateret til Vantage (B2), jf. kompetenceskalaen, Common European Framework of Reference (CEFR).

Mundtlig kommunikation bedømmes ud fra bedømmelseskriterier og ved hjælp af bedømmelsesskemaet sidst i dette hæfte.

Ved bedømmelsen følges reglerne i bekendtgørelse nr. 513 af 22. juni 1995 om karakterskala og anden bedømmelse.

2. Oversigt over prøven

	Delprøve 1		Delprøve 2	
	Monolog	Interview	Interaktion	Diskussion
Tid	5 min.	5 min.	5 min.	5 min.
Mål	Fortælle sammenhængende	Svare på spørgsmål	Samtale om et emne af almen karakter, herunder stille spørgsmål og medvirke til at holde samtalen i gang	Tage stilling til spørgsmål/udsagn og begrunde
Prøvegrundlag	Et emne	Spørgsmål fra eksaminator	Billeder	Spørgsmål fra eksaminator
Prøveforløb	Prøvedeltagerne holder på skift oplæg om et emne, fulgt af opfølgende spørgsmål fra eksaminator	Prøvedeltagerne svarer på skift på spørgsmål om et alment emne	Dialog mellem prøvedeltagerne	Opfølgende spørgsmål til diskussion til hver af de to prøvedeltagere

3. Vejledende censor- og eksaminatorark

Delprøve 1

Før prøven begynder: Præsentation (eksaminator, prøvedeltagere, censor).

Monolog: *Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven består i, at de hver for sig holder et oplæg i ca. 2 minutter uden medvirken af eksaminator.*
(5 min. pr. par)

Herefter henvender eksaminator sig til den ene prøvedeltager og siger: "Værsgo, vil du holde dit oplæg".

Når prøvedeltageren har afsluttet sit oplæg, stiller eksaminator opfølgende spørgsmål, der skal vise, om prøvedeltageren har forholdt sig til emnet for monologen. Når denne del af prøven er afsluttet, siger eksaminator "tak".

Derefter gentages proceduren henvendt til den anden prøvedeltager.

Interview: *Eksaminator informerer herefter prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at svare på spørgsmål.*
(5 min. pr. par)

Herefter henvender eksaminator sig til den ene af prøvedeltagerne og beder denne svare på spørgsmål om et af nedenstående emner.

Eksaminator stiller det indledende spørgsmål og fortsætter i forlængelse heraf eller går videre til et eller to af de følgende spørgsmål.

Når interviewet er gennemført, gentages proceduren henvendt til den anden prøvedeltager.

Emne: Venner

Indled:

Er det vigtigt for dig at have venner? Hvorfor/hvorfor ikke?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar, eller vælg fra følgende:

Har du danske venner? Hvilke fordele kan der være ved at have danske venner?

For børn og især teenagere er det meget vigtigt at have en eller flere meget gode venner. Hvorfor er det vigtigt i den alder?

Hvad er en god ven? Hvilke egenskaber skal en god ven have?

Er der forskel på den måde, man er venner på i Danmark og andre steder, du kender? Hvis ja: Hvilke forskelle? Hvilke årsager kan der være til disse forskelle?

Emne: Vejr og årstider

Indled:

Hvilken årstid kan du bedst lide og hvorfor?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar,
eller vælg fra følgende:

Hvordan påvirker vejret dig? Bliver du fx i bedre humør,
når solen skinner?

Er der forskel på, hvad du laver på forskellige årstider?
Hvis ja: Hvad kan du fx lide at lave, når vejret er godt?
Hvad kan man lave i dårligt vejr/om vinteren?

I Danmark taler man meget om vejret. Gør man det lige
så meget andre steder, du kender? Hvorfor/hvorfor ikke?

Nogle mennesker kan bedst lide at bo et sted, hvor der er
forskellige årstider, mens andre foretrækker at bo, hvor der
er varmt hele tiden. Hvad foretrækker du? Hvorfor?

Emne: Hverdagens teknologi

Indled:

Hvilke elektriske maskiner eller apparater bruger du i hjem-
met? Hvilke ville du ikke kunne undvære?

Fortsæt i forlængelse af prøvedeltagers svar,
eller vælg fra følgende:

Mange danskere – især mænd – går meget op i at have for-
skelligt elektrisk værktøj til huset og haven. Er det også
noget, du eller din ægtefælle går op i? Hvorfor/hvorfor ikke?

Nogle af de apparater, der er blevet populære de senere år,
er digitalkameraer, mp3-afspillere og iPods. Er det noget,
du og din familie har eller kunne tænke jer at få?
Hvorfor/hvorfor ikke?

Strømforbruget i hjemmet stiger, jo flere elektriske apparater
og maskiner man bruger. Er det noget, du tænker på i det
daglige? Hvis ja: Hvad gør du fx for at spare på strømmen?
Hvis nej: Hvorfor mener du ikke, det er vigtigt?

Mobiltelefoner og computere er blevet en vigtig del af de
fleste menneskers hverdag. Har du en mobiltelefon og/eller
en computer? Hvis ja: Hvorfor har du fx en mobiltelefon, og
hvad bruger du den til? Hvis nej: Hvorfor har du valgt ikke
at have den slags?

Delprøve 2

Der er tre emner, A, B og C, hvoraf prøvedeltagerne tildes ét ved lodtrækning.

Emne A: Måder at lære på

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres tydeligt, at det er deres fælles pligt at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er nogle billeder, der viser forskellige måder at lære på. Først skal I tale med hinanden om, hvad der foregår, og hvilke forskelle der er mellem de forskellige måder at lære på. Derefter skal I diskutere og prøve at blive enige om, hvilken af måderne I foretrækker.

I har først ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt”.

Eksaminator siger “tak”, når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Jeg hørte dig sige, at ... Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

– Hvilke fordele og ulemper er der ved den traditionelle klasseundervisning?

– I moderne undervisning bruger man meget gruppe- og projektarbejde. Hvad mener du om det?

– Vi lærer forskelligt – nogle lærer bedst alene, andre i grupper, nogle lærer bedst gennem øret, andre gennem øjet osv. Hvilke konsekvenser mener du, det burde få for undervisningen?

Sidste spørgsmål:

– Hvad tror du, der vil ske i fremtiden med vores måde at undervise på? Hvorfor?

– På mange moderne uddannelsesinstitutioner skal de studerende selv planlægge og tage ansvar for, hvad de lærer. Nogle mener, at det ikke er en god metode for alle. Hvad mener du? Er der nogen, for hvem det ikke er en god måde at lære på? Hvem? Hvorfor?

Spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Emne B: Arbejdsmiljø

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er nogle billeder, der viser forskellige arbejdssituationer, der er eller kan være farlige eller belastende for personer. Først skal I tale med hinanden om, hvad der foregår i situationerne, og hvordan de kan være farlige eller belastende. Dernæst skal I diskutere og prøve at blive enige om, hvilken situation der er mest belastende.

I har først ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt”.

Eksaminator siger “tak”, når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Jeg hørte dig sige, at ... Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

– Bør der efter din mening være en sammenhæng mellem belastning/risiko og løn, så særligt belastende eller farlige job giver højere løn end andre? Hvorfor/hvorfor ikke?

– Der er i de seneste årtier blevet langt færre af de fysisk meget belastende job eller meget rutineprægede job, bl.a. fordi de er blevet overtaget af robotter eller maskiner. Kan du nævne nogle positive eller negative aspekter ved det?

– Kan man efter din mening gøre noget for at begrænse belastningen eller risikoen i nogle af jobbene på billederne?
– Hvad?

Sidste spørgsmål:

– Man har som medarbejder i stigende grad mulighed for selv at tilrettelægge arbejdet inden for mange erhverv. Det kan ske i form af flekstid eller hjemmearbejdspladser. Mener du, det vil bidrage til at gøre jobbelastningerne mindre? Hvorfor/hvorfor ikke? Er det en udvikling, der vil fortsætte?

– Hvad tror du, der kommer til at ske med arbejdet i fremtiden – vil det blive mere eller mindre belastende og/eller farligt? Hvorfor tror du det?

Spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på en naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

Emne C: Indkøb

Interaktion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at tale sammen om emnet uden medvirken af eksaminator. Det gøres tydeligt, at det er deres fælles ansvar at holde samtalen i gang, så begge får mulighed for at demonstrere deres sprogfærdighed.

Arket med billeder lægges frem for prøvedeltagerne, og eksaminator siger:

“Her er nogle billeder, der viser forskellige indkøbssituationer eller forretninger. Først skal I tale med hinanden om, hvad der foregår på billederne, og hvilke forskelle der er på at købe ind de forskellige steder. Dernæst skal I diskutere og prøve at blive enige om fordele og ulemper ved nogle af indkøbsstederne.

I har først ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad I vil tale om. Derefter har I ca. 5 minutter til at tale med hinanden, og det er vigtigt, at I begge får sagt så meget som muligt”.

Eksaminator siger “tak”, når tiden er gået.

Diskussion:
(5 min. pr. par)

Eksaminator informerer prøvedeltagerne om, at deres opgave i denne del af prøven er at diskutere aspekter af emnet med eksaminator.

Læg op til en diskussion ved at stille opfølgende spørgsmål til emnet til én prøvedeltager ad gangen. Spørgsmålene skal vælges fra følgende liste:

1. spørgsmål:

– Jeg hørte dig sige, at ... Hvorfor mener du det?

2. spørgsmål vælges blandt følgende:

– I supermarkeder kan man få næsten alt, hvad man har brug for på ét sted, men alligevel er der mange, der foretrækker at foretage i hvert fald en del af deres indkøb i specialforretninger (der ofte er dyrere end supermarkederne). Hvad kan årsagerne være til det? Tror du, der i fremtiden vil komme flere eller færre specialforretninger?

– Forbrugerne efterspørger i stigende grad produkter fra mindre producenter, fx øl fra små bryggerier, mælk fra mindre mejerier, æbler fra små økologiske producenter osv. Hvad tror du, det kan skyldes?

– I de senere år er der kommet flere og flere forretninger ejet af indvandrere. Hvad synes du om den udvikling? Hvorfor?

Sidste spørgsmål:

– Hvad tror du, der vil ske i fremtiden – vil vi foretage flere af vores indkøb på internettet, eller vil de traditionelle forretninger fortsætte med at eksistere? Hvorfor tror du det?

– De små lokale købmandsforretninger er efterhånden forsvundet til fordel for supermarkeder og store indkøbscentre. Hvilke årsager kan der være til den udvikling? Synes du, det er en positiv udvikling? Hvorfor/hvorfor ikke?

Spørgsmålene diskuteres på en måde, så prøvedeltageren får mulighed for at fremkomme med synspunkter og underbygge disse.

(Blander den anden prøvedeltager sig i diskussionen, lader man dette indgå på en naturlig måde, selv om hensigten i denne del af prøven er en diskussion mellem eksaminator og den enkelte prøvedeltager).

4. Prøveafholdelsen

Parprøve

Prøvedeltagerne går op parvis. I tilfælde af et ulige antal prøvedeltagere aflægges prøven af tre deltagere i sidste forløb. Prøvegrundlag og procedure ændres ikke, men den samlede prøvetid forlænges med ca. 15 minutter. I tilfælde af at der kun er tilmeldt én prøvedeltager, eller hvis en prøvedeltager får forfald, eller der foreligger andre særlige tilfælde, aflægges prøven individuelt med eksaminator som samtalepartner. Prøvetiden er i dette tilfælde 20 minutter inklusive votering.

Forberedelsestid

Der er ingen forberedelsestid til den mundtlige prøve undtagen ved monologen, hvor eksaminator udleverer emnet til prøvedeltageren fem hverdage før den første prøvedato.

Censor

Medmindre specielle forhold under prøveafviklingen nødvendiggør dette, deltager censor ikke aktivt i nogen del af prøven, men fokuserer alene på at lytte til og på et analytisk grundlag bedømme hver prøvedeltagers mundtlige kompetence.

Eksaminator

Det er eksaminator, der informerer prøvedeltagerne om prøvens forløb, og som i øvrigt giver en så fyldestgørende introduktion til prøven, at den kan gennemføres efter hensigten.

Det er ligeledes eksaminator, der styrer prøven og herunder sikrer, at prøvedeltagerne får lige mulighed for at komme til orde. Skulle det ske, at en af prøvedeltagerne ved interaktionen intet har at bidrage med, overtager eksaminator dennes rolle og sikrer, at den anden prøvedeltager får mulighed for at få sine færdigheder i denne del af prøven bedømt.

Eksaminator giver en holistisk bedømmelse af hver prøvedeltagers præstation.

I mundtlig kommunikation indgår færdighed i at forstå samtalepartneren. Den færdighed kan kun på nogenlunde sikkert grundlag bedømmes ved den del af prøven, hvor eksaminator er samtalepartneren. Eksaminator bør tale tydeligt (men ikke artikulere overdrevent) og samtidig udfordre prøvedeltagerens evne til at forstå samtalepartneren, så det bliver muligt at vurdere, hvor grænserne for forståelsen går. Det kan fx ske ved at forøge taletempoet eller ved at anvende et ordforråd af stigende sværhedsgrad over for dygtige prøvedeltagere.

Delprøve 1 – monolog

Prøvedeltagerne holder på skift et oplæg med udgangspunkt i et emne.

Eksaminator sikrer, at det bliver det monologe, sammenhængende sprog, der bedømmes. Det betyder, at eksaminator skal bede prøvedeltageren begynde sit oplæg og – i tilfælde af at prøvedeltageren går i stå – hjælpe med en genstart. (Eksaminator må ikke lade denne del af prøven glide over i et interview).

Prøvedeltageren holder sit oplæg på baggrund af egne stikord. Hvis en prøvedeltager ikke har medbragt stikord, men derimod en tekst, hvorfra der læses op, beder eksaminator prøvedeltageren undlade at læse op fra teksten. (Følger prøvedeltageren ikke denne henstilling, må bedømmelsen af prøvedeltagerens mundtlige sprogfærdighed foretages på baggrund af den øvrige del af prøven. Prøvedeltageren har så ikke i monologen vist beherskelse af et sammenhængende, monologt sprog, hvilket indgår i bedømmelsen).

Efter monologen stiller eksaminator et eller flere opfølgende spørgsmål, som skal vise, om prøvedeltageren har forholdt sig til emnet for monologen.

Delprøve 1 – interview

Eksaminator styrer kommunikationen og beder hver prøvedeltager svare på spørgsmål om et alment emne. De to prøvedeltagere skal ikke kommunikere med hinanden i denne del af prøven.

Delprøve 2 – interaktion

I denne del af prøven kommunikerer prøvedeltagerne med hinanden om løsningen af en opgave. Prøvedeltagerne præsenteres for nogle billeder som inspiration til den opgave, de skal løse.

Prøvedeltagerne får herefter ca. et halvt minut til at kigge på billederne og overveje, hvad de vil tale om. De bliver herefter bedt om at tale sammen om emnet og derefter i fællesskab søge at komme frem til en afgørelse i forbindelse med den stillede opgave.

Delprøve 2 – diskussion

I denne del af prøven er det eksaminator, der styrer kommunikationen. Dette sker ved, at eksaminator stiller opfølgende spørgsmål til emnet til hver prøvedeltager og diskuterer emnet med prøvedeltageren. Spørgsmålene skal vælges fra eksemplerne i dette hæfte.

I de tilfælde, hvor der ved interaktionen har været asymmetri prøvedeltagerne imellem, sådan at den ene prøvedeltager har fået mere taletid end den anden, er det vigtigt, at eksaminator under diskussionen sikrer, at den anden prøvedeltager har mulighed for at demonstrere sin mundtlige sprogfærdighed. Dette sker ved, at denne prøvedeltager i diskussionen får lidt ekstra taletid.

5. Bedømmelsesskema til mundtlig kommunikation

Navn: _____

CPR-nummer: _____

	Udmærket 13-10	Middel 9-7	Acceptabel 6	Usikker 5-00
Delprøve 1 – monolog				
Fortælle sammenhængende Udtale				
Delprøve 1 – interview				
Forståelse af samtalepartner Svare på spørgsmål				
Delprøve 2 – interaktion				
Indgå i interaktion Udveksle synspunkter, begrunde				
Delprøve 2 – diskussion				
Udtrykke synspunkter, begrunde				
Analytisk bedømmelse				
Fluency				
Grammatisk kompetence				
Ordforråd				
Udtale				

(NB: Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____

Navn: _____

CPR-nummer: _____

	Udmærket 13-10	Middel 9-7	Acceptabel 6	Usikker 5-00
Delprøve 1 – monolog				
Fortælle sammenhængende Udtale				
Delprøve 1 – interview				
Forståelse af samtalepartner Svare på spørgsmål				
Delprøve 2 – interaktion				
Indgå i interaktion Udveksle synspunkter, begrunde				
Delprøve 2 – diskussion				
Udtrykke synspunkter, begrunde				
Analytisk bedømmelse				
Fluency				
Grammatisk kompetence				
Ordforråd				
Udtale				

(NB: Udtale indgår som et centralt element i alle prøvens produktive dele).

Karakter: _____